

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Ebrietatis quanta sit culpa, pr[a]esertim apud priuatos?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

liant eam, & proiecit: albi facti sunt rami eius. Plange, quasi virgo accincta sacco super virum pubertatis sua. Perijt sacrificium & libatio de domo Domini luxerunt sacerdotes ministri Domini. Depulata est regio, luxu humus: quoniam denastatum est triticum, confusum est vinum, elanguit oleum. Confusi sunt agricola, ululauerunt vinitores super frumento & hordeo, quia perijt messis agri. Vineae confusa est, & ficus elanguit: malogranatum & palma, & malum, & omnia ligna agri aruerunt: quia confusum est gaudium à filiis hominum, &c. Numquid non coram oculis vestris alimenta perierunt de domo DEI nostri, latitia & exultatio? Computruerunt iumenta in stercore suo, demolita sunt horrea, dissipata sunt apotheca, quoniam confusum est triticum, &c. Hinc ergo fames secuta saturitatem.

V.

Sed neque Bacchi ministris mancipijsq; mitiora intentantur. Nota est omnibus opulenti illius epulonis miseranda fitis. Quid Isaias minitatus sit ijs, qui se rosis coronauerunt, consideremus. *Va corona superbia, ebrijs Ephraim, & flori decidenti, gloria exultationis eius, qui erans in vertice vallis pinguis errantes à vino.*

Isa. 28. 1.

Horat. lib. 2.
satyr. 7.

*Nempe inamarescunt epula sine fine petita,
Illusq; pedes vitiosum ferre recusans
Corpus.*

Sed Prophetam potiùs auscultemus. Ecce, inquit, validus & fortis Dominus sicut impetus grandinis, turbo cõfringens, sicut impetus aquarum multarum inundantium, & emissarum super terrã spatiosam. Pedibus conculcabitur corona superbia ebriorum Ephraim. Et erit flos decedens gloria exultationis eius, qui est super verticem vallis pingui, quasi temporaneum ante maturitatem autumnii: quod cum aspexerit videns, statim ut manu tenuerit, denorabit illud, &c. Verùm hi quoque (revertentes de bello) pra vino nescierunt, & pra ebrietate errauerunt: sacerdos & propheta nescierunt pra ebrietate, absorpti sunt à vino, errauerunt in ebrietate, nescierunt videntem, ignorauerunt iudicium. Omnes enim mensa repleta sunt vomitu sordiumq;, ita ut non esset ultra locus. Quàm sæpe turbo exurgit? quoties in aliquo populo titubatur? deest, quod molatur, ne dum, quod feratur. Timeatur hostis rediturus, ut omnia vsque ad puluisculum auferat.

Nescitur,

Nescitur, quid consilij sit capiendum, deest animus resistendi, non suppetunt vires. Cur ita? corona ebriorum, iactantia deliciarum, nihil contra ensem & galeam; assueti vitio non sunt apti ferro tractando; errantes à vino ordinem seruare nesciunt. Quid mirum si corona sit in conculcationem, pro qua tantum potatur, non pugnatur? Quid mirum si flos decidat, & quidem subito? Sicut enim temulentiae assueti plerumque improuisis mortibus ad Acherontem abripiuntur, neque praesentem habent animum, dum viam aternitatis ingrediuntur, quia rationis usum sibi, dum viuerent, crebro eripuerunt; & cum à Deo gloria & honore essent coronati, sponte sua transierunt in naturam iumentorum, facti sunt sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Solonis lex erat: *Princeps si deprehendatur ebrius, morte mulctetur*. Non tam seuerè, verè tamen Salomon dixit: *Noli regibus, o Lamech, noli regibus dare vinum: quia nullum secretum est, ubi regnat ebrietas, & ne forte bibant, & obliuiscantur iudiciorum, & mutent causam filiorum pauperis*. Quis enim speret, eos, dum vino aestuant, dum criminosa voluptate fruuntur, sobriè iudicatuos? Porro nullum esse secretum, ubi regnat ebrietas, facile creditum est, quia non est animus in sua potestate, ebrietate deuinctus. Quemadmodum muslo dolia ipsa rumpuntur, & omne, quod in imo iacet, in summam partem vis caloris eiecit: sic vino exastuante, quidquid in imo iacet, abditum, effertur, & prodit in medium, onerati mero quemadmodum non continent cibum, vino redundante, ita ne secretum quidem: quod suum alienumque est, pariter effundunt. Hinc quanta mala vel ab inscijs emanant? Etsi enim ipsi Reges & Duces cum hoste non colludant, tamen ebrij, & idcirco incauti effutiunt arcana coram famulis, & ijs, qui ab hoste maius, quàm à dominis suis salarium expectant. Hac via consilia arcana ad aliena castra euolant, vt saepissime totus hostilis exercitus prius sciat, quid facere cogitemus, quàm noster miles, immò nostrarum copiarum capita. Malè his vinum creditur, hinc nec sermo bene. Atque tota in hunc modum prouinciæ pessum eunt. An non poenam merentur isti suae ebrietatis? Solent homines ebrietatis obtentu crimen extenuare, at Pittacus legem tulit: *vt qui per temulentiam sceleris aliquid commississent, duplo plecterentur, nempe & sce-*

.IV

Psal. 8. & 31.

Franc. Petrus
lib 6. de re-
gno tit 26.
Pròu. 31. 4.

Senec. ep 83.

Laert. lib. 1.
cap 5.

& sce-

& sceleris illius rei, & rei ebrietatis, ex qua quid sequeretur scire debuissent.

VI.

Quemadmodum autem è temulentia lites, rixæ, vulnera, blasphemia in Deum, adulteria, homicidia, proditioes urbium & regionum proueniunt, ita par est etiam, in pœnam famem, sitim, sterilitatem, vastationem prouenire. Omnia enim hæc iustissimè respondent, gulæ, crapulæ, & ebrietati. Maximus est in his diuinorum munerum abusus; idcirco non solum æquo iudicio, sed clementi prouidentia subtrahitur à Deo peccantibus materia peccandi, hoc est, cibus, & potus, & opes mortem operaturæ. Si quis triticum neget egenis, & spargat in lutum, ut conculcetur; si quis vinum lassis, debilibus, ægris, afflictis solatium, in cloacam effundat, nemo sanus dubitabit, illum administratione bonorum extemplo dimouendum. Quid igitur de illo in cælesti consistorio iudicabitur, qui dona Dei vertit in venena? nec perdit modò vinum, quod est crimen (dispensator enim est, & ut de omni verbo otioso, sic de omni expensa inutili danda est donatori ratio) sed etiam corpora & animas, egenos ægros, afflictos occidit non succurendo; in super & compotatores, vitam illis accidendo, morbosque agminatim diluuium vini inuchendo: animas denique ipsas, per ebrietatem dæmonibus tradendo. Romano monstro, sed Cæsari indignamur, stagna nataturis ex vino implenti: & Christianum laudabimus vino amicos submergentem? Hunc tam abominabilem creaturæ saluberrimæ abusum, hanc inimicè amicam lasciuiam, omnium sapientum offensione, iam inter magnates pro more cultam, non potest Deus, sine ira, & vindicta intueri. Amos pastor & Propheta, ita in hos tonat:

Amos. 6. 7.

Va qui opulenti estis in Sion, & confiditis in monte Samaria: optimates capita populorum, ingredientiæ pompaticè domum Israel, &c. Qui separati estis in diem malum: & appropinquatis solio iniquitatis. Qui dormitis in lectis eburneis, & lasciuitis in stratis vestris: qui comeditis agnum de grege, & vitulos de medio armenti. Qui canitis ad vocem psalterij: sicut Dauid putauerunt se habere vasa cantici. Bibentes vinum in phialis, & optimo unguento delibuti: & nihil patiebantur super contritione Ioseph. Quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantium: & auferetur factio lasciuientium; qui non cessant,